

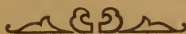

Ванченко - Писанецький

Недолюдки

бувальщина в 3-ох діях

Ціна 30 цнт.

НАКЛАДОМ УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ
ім. Тараса Шевченка.

168 East 4th Street,

New York, N. Y.

UKRAINIAN BAZAR
168 EAST 4TH AVENUE
DETROIT, MICH.

Presented to the
LIBRARIES *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by
DAVID CLENDENNING

НЕДОЛЮДКИ

БУВАЛЬЩИНА В ТРОХ ДІЯХ.

ЗЛОЖИВ

ВАНЧЕНКО-ПИСАНЕЦЬКИЙ.

ДІЯ I. „На прощу в Київ”.

ДІЯ II. „Київські трущоби”.

ДІЯ III. Біля церкви Андрія Первозванного.

— 1919. —

Накладом Української Книгарні ім. Т. Шевченка.

168 E. 4th St., — New York, N. Y.

— ДІЄВІ ОСОБИ : —

Лобур - Купернога, ватажок старців.

Марійка, молода дівчина.

Демид, поводитир сліпців, молодий, горбатий.

Кулина, хуторянка.

Ерофій - Афонський, странник, у підряснику і скуфії.

Спиридон Смиренний, странник з темним прошлим.

Семка Другин, заїка, (гикавий).

Марфа, станниця.

Мужик

Баба

Міщанка

Старець, сліпий.

I-ша старчиха.

II-га старчиха.

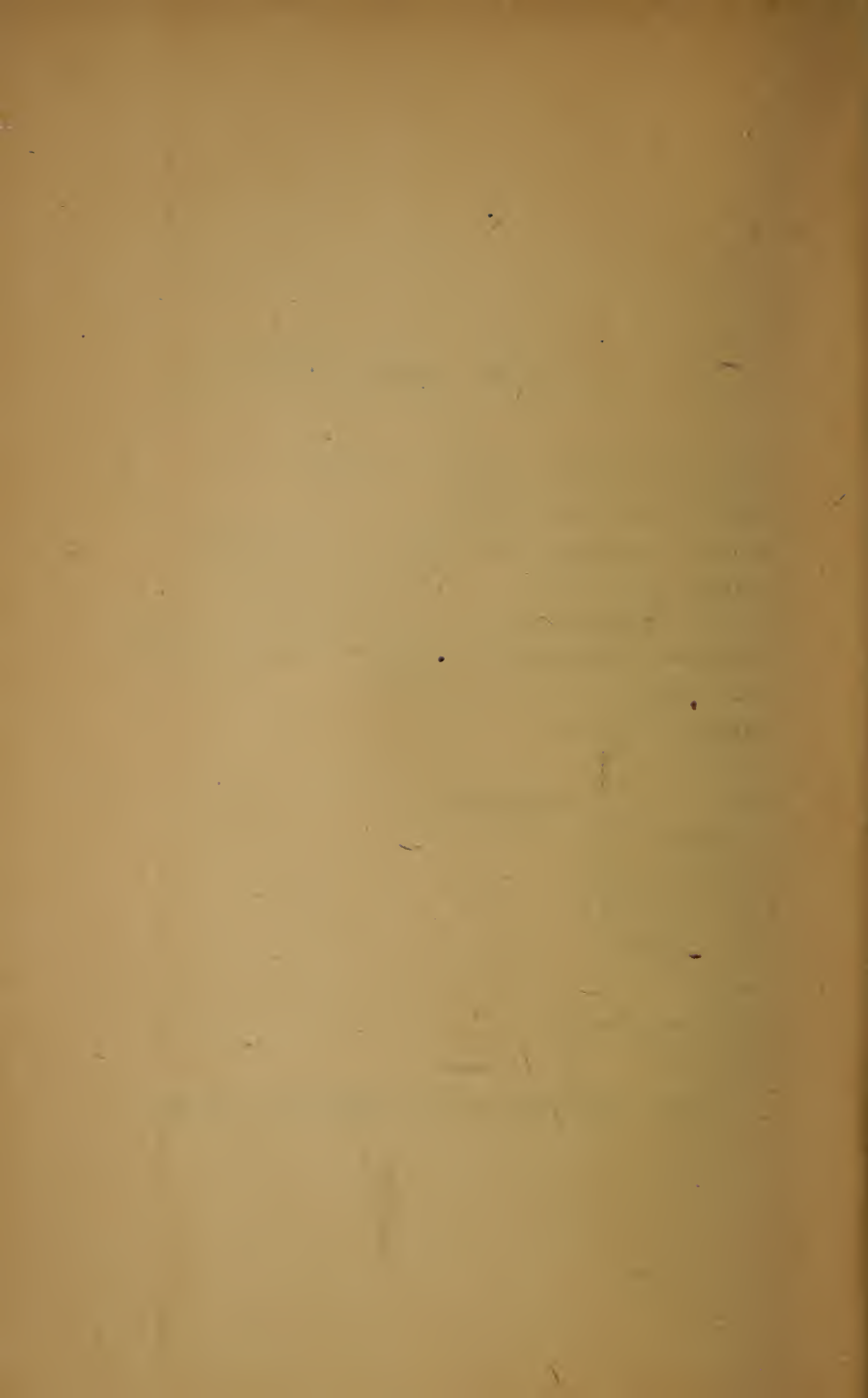
Босяк.

Хазяїн ночліжки.

Чиновник.

богомольці.

Старці, старчихи, босяки, стражники і народ.

Л І Я І.

(Околиця під Київом.)

Я В А І.

Демид і Марійка.

(сидять край дороги, сьпівають).

Ох і дайте не минайте калікам убогім,
За спасеніє душеньки, за здоровіє родини,
За душі померші....

Ох і дайте не минайте сиротам убогім...

(Проходять: богомольці, нарід — дають милостини).

Демид. Рідчає нарід... вечеріє... Яка сила богомольців пройшла сььогодні на прощу... Завтра великий празник в лаврі, храмовий... Ти мабуть утомилась Марійко.

Марійка. Ох, утомилась... Вже і голосу не підведу.

Демид. Ну і не змагай ся, одпочинь... Дві торби хліба набрали і гроший більше карбованця, до-

волі для них, все одно на пропой. (Дає їй бублик).
На, Марійко, поїдж.

Марійка. „Одпочинь”, замітить Купернога битиме, він і вештаєть ся по дорозі, розгляда..... Повіяло холодком і пахощами, вечір мабуть чудовий... Памятаю, крізь памятаю: як то гарно в чудовий вечер зріти, мир Божій... І я колись зріла, з мамою моєю просиджували довго, довго на березі у ставка... Недалеко луг слав ся зелений з квітками і жовтими і червоними, і блакiтними... хатка наша стояла окремо на околиці в тополях і вишневому садочку, млин гуркотів колесами і шумів водою... то був наш млин. Просиджували з матусею довго дожидаючи тата і утомлена за день біготнею і виграями я засипала у неї на руках... Гарно, гарно як було, але давно. Ох, давно!...

Демид. Їдуть. (сьпiвають).

Ох і дайте не минайте і т. д....

Я В А II.

Виходить: Баба і Мужик, паний.

Баба. Анцихрист, проява, о судовисько! Сам гріха не боїть ся і мене в гріх в водиш. Люди сьміють ся! Богомолець, а ногами ледве плута.

Мужик. Ша... не лай ся, не гріши! Глянь, святий город мріє на горах, лаврські хрести велискують ся, дзвони гудуть до вечерні... Завтра велике свято, відпуст, а ти йдучи на прощу всю дорогу гризеш мою душу і лаєш ся такими поганими словами. Побій ся страшного суда Божого! Ти бачила на картині намальовано, що за лайку чорти на тому світі язик тобі витягатимуть з рота кліщами залізними вздовж аж на три аршини?

Баба. З обою п'яного всесвітний все забудеш. Ох, побила мене нещаслива годинонька. (Плаче).

Муж. Випив — тошно, випив капелиночку і заговів ся, потому нельзя, богомолець... Завтра піст, покаяніє і молитва.

Баба. Знаю я тебе, знаю п'яного без стижий. — (Пішли, чути дзвін).

Демид. А ти Марійко не пригадаєш, як звали твого отця і матір. У якому селі ви жили, в якій стороні.

Марійка. Не знаю, не пригадаю... Я була тоді маленькою... Пригадую... і не забуду той страшенний мент, як у останній раз я бігала сама, рвала квітки і передомною неждано з'явив ся страшний чоловік, схопив мене і потяг в ліс... Від страху я зомліла і що далі було, я не памятаю... Хворала довго, а коли одчуняла, вже більше не вздріла світа-сонця... Я опинилась в околі не знайомих злих

людей; мене били, знущались, бо я все звала свою матусенку і рвалась до неї... По тім навчили мене жалібно причитувати і виспівувати випрошуюче милостиню... З того часу минуло мабуть не мало довгих літ, як з під крила рідної матусеньки, з раю Божого а опинилась у сім пеклі; я не чула вже від тоді ані жадного ласкавого слова, окрім лайки та бійки та речий паскудних. Чула щоденні колотнечі, п'янство без пробудне... І вешталась я з тими людьми од села до села, од монастиря до монастиря...

Демид. О, звівірі, недолюдки!... Я знаю Марійко, се вони тебе украли у рідної нені і світ сонця відняли... Вони, наші лобурі! Купернога тут главний атаман і призводник всіх діл мерзенних, він бузовір обездолів багато бідних неповиних дітей, — крадучи їх маленькими у нещасних матерей... Всі ми тут не знаєм ні свого роду, ні племені, нас маленькими спотворили, скалічили і пустили по миру на поневіряня. Може і у мене були отець і неня, що пестили, тішились мною, а мене украли, занাপастили і потворою пустили на світ Божій... О, які вони мені осоружні!... Я не памятаю і того, як опинив ся в руках сіх харцизів; але придчутя мені говоре, що і я такий же нещасний, обездолений, як і ти.

Марійка. Демидочку, як мені жалко тебе і як я люблю слухати коли ти зомною так говориш по

душі... Ти до сього жив у нашому гурті і якось цурав ся мене, цурав ся всіх, ніколи так не балакав, як зараз. Від чого то?

Демид. Пробач мені... я думав, що і ти так як і всі ті другі...

Марійка. Ти мабуть добрий, хороший Демидочку.

Демид. Ні Марійко! Я злий, злий як всякій по-твора. Я злий, завистливий... Людий не навиджу за те, що сам нікчемний... Особливо не навиджу звірюк лобурів, мучитилів наших і всіх недолюдків і бродяг в околиці з якими нам приходиться жити. Я тільки з тобою добріший і от се недавно, бо розпізнав і допевнив ся, що ти єсть за людина... Мое серце розривається з жалю дивлячись на тебе, тебе знівичили злії люди, знівичили за для своєї потреби, та за для своїх вчинків мерзених. Вони мучать нас за для того, аби самим жити солодко. Всі вони пняюги, огидні, брудкі, злії і безжалістніще звіря хижого. Живуть подаянієм вимогаючи його іменем Бога, а я певен, що ані жаден з них Бога в серцю не має... Може і вони колись були такимиж нещасними як і ми з тобою, але вони втяглись в багно мерзоти і живуть по прикладу колишніх своїх мучитилів. Не можу жити так як вони, через те мене ненавидять, бють, а я їх не навиджу стократно більше, окрім огиди до всього нечую і таке діждусь

— настане час і моєї помсти. Я кілька разів тікав від них, а одного разу цілий рік виховував ся у Почаївським монастирі у старця монаха, але старець помер, мене постеріг Куперного, назвав ся моїм батьком і як бродягу взяв назад до себе. Після того я знов утік, думав знайти яке небудь діло, чесно трудитись, але хворого до того-ж без пашпортного мене ніхто нехотів прийняти і я мусїв вернутись до них. І в тюрмі си дїв коли в бігах блукав... З голоду украв у перекупки шматок хліба: мене піймали і в тюрму посадили, а як вийшов з тюрми, мене скрізь ганяли, як затравлену собаку...— Йдуть (сьпівують). Ох і дайте не минайте і т. д.

Я В А III.

Виходить: Ерофій і Спиридон.

Ерофій. Ти брат зомною не дуже фордибач ся і не вдавай тихоні. Я більше 20-ть літ ходжу по монастирях, ізчухрав всю Росію і на Афоні був, надивив ся на нашого брата странничка убогого, мене не об'їдеш і не обойдьош. Странник если вдає з себе тихоню, значить первой плут і вор.

Спиридон. Ох-ох-ох! Бог да простить мені многогрішному.

Ерофій. То-то! Я тебе в первое бачу, мабуть ти недавно вступив на наш промисел. А мене Ерофія Афонського по всіх монастирських городах і собаки знають, стрічають з почотом... Сядем от тут. (Сідають). Ноги щось зудять і поясниця ломить... Єх, видно старо становить ся... Подлець кондуктор, за 18 верстов до Київа висадив на полустанку, хотя по закону немав певного права... Двоє суток з Чернигіва сюди плентав ся. Тільки 8 стацій удалось проїхать зайцем, а то все висаджували, контроль одолів... Парাপодом краще, там не так чипляють ся і пошанова нашому брату більша. Ох! ох! ох! Все трудніше і трудніше становить ся...

Спиридон. Ох-ох-ох! Гріхи преумножають ся, яко пісок морський...

Ерофій. Ти з яких же будеш, що все по духовному закидаєш

Спиридон. Аз многогрішний єсть потомок колїна Левітова.

Ерофій. Ага, значить церковне письмо розбираєш?

Спиридон. Ох, ох, ох! Обучал ся в юни годи.

Ерофій. Се вигодна штука для нашого брата, псалтир над упокійником, чи апостола в церкві, або там яку молитву з книжки, можна темноті туману пустить... Я брат до сього не доїхав, гражданське з трудом розбираю. (До Марійки і Демида). Ей, ви,

лобурі! перестаньте вить прохожіх нема, а ми такі що і сами просим. (Перестали). Так от се я кажу, походивши 20 літ по монастирях, я не токмо вашого брата бродягу узнав хорошо, но і всіх монахів знаю чим кожний живе, чим дише; тоже народ продувной не хуже нашого брата дури-світа, правдою не живе.

Спиридон. Ох-ох-ох! Хто не грішень перед Богом.

Ерофій. Ніхто братику правдою не живе, нема її на світі... А я, колись то дурний, шукав тієї правди, шукав і постраждав і до нині страждаю. Я брат тобі ніхто небудь, а солдат дисциплінарного батальону, меня брат не даром у полку пороли, та ще як пороли, драли як Сидорову козу! Єто порють і запитають: „будеш?” „буду, ваше бродіє”. І знов порють, „будеш”, „буду.” Надоїсть, плюнуть і підуть. От так безпорочно прослужив я на военній службі 6 літ і 5 місяців... Наділ у мене там на родині, земля, хата, стало бить крестіянського сословія; вернув ся ото я зі служби, образумив ся, вступенув ся і задумав на землю осісти, покину мовляв всяке баловство... Як віл працював спини не розгибаючи... Знов вийшла окаязія, знов правди захотів, така вже в мене капостна натура і знов пороли, привселюдно, позорно! Єх, як позорно!... Підняв ся після порки, подумав, подумав і плюнув, плюнув

на всіх, на вся і на все! Рішив що правди добудеж і чесно роботать на стоїть. Подарував брату Семейному, а сам пішов блукати по білому світу... Чоловіку з поротою совістю се як раз саме розлюбезне діло, ніхто тебе не знає ти нікого і таких не порють; а то бувало на селі діти маленькі і ті проходу не давали; глянь, кажуть, він де йде Ерофій поротий... Пішов значить ся я, утік від людей і сорому і легше мені стало, хочеш ляжеш; де просиш, а де позичиш на вічне віддане; а як по обтер ся по між такимиж, з поротою совістю, як і я сам, то вже і совість вільготніше стала. Єх брат, що не кажи, а камінцями, ладоном та святою водицею з кладезя Афонського куди краще ніж гнути спину. Єх-ех-ех! Дурнів на наш вік вистарчить — правда.

Спиридон. Ох-ох-ох! Всі грішні.

Ерофій. Спервоначалу трудно було, ганяли мене, боялись, бо я зовсім не похож на смиренних старців, морда видавала; за для того я побував на Афоні, відростив чуприну, добув право носить підряник, набрав там пісочку, камінців, ладану і діло пішло як по маслу; в духовній одіжі більше доступу морочить мир хрещений.

Спиридон. Ох-ох-ох! Всі ми грішні.

Ерофій. Вигодна брат штука за для нашого брата, селом йдеш мужики шапку здіймають, даром накормлять, — і почот і пошанова... А добув пра-

во ось як: рік пробувши на Афонї, я два місяці служив матросом на монастирськїм пароходї, що ходив з Афона до Одеси, — за те дали кличку: послушник судовий і таку бумагу маю; крючок причепить ся я йому і тиць ту бумагу, а одежу мовляв доношую, одчепить ся, потому таке право.

Спиридон. Ох-ох-ох! Прї старості моєї грїховной — сїє есть трудно.

Ерофій. Трудно. На Афонї трудно. Туди і не микай ся, там брат лодарювати не дадуть і даром не накормлять, як по нашїх монастирях, — зароби перш: чи в саду за виноградом, чи в огородї, чи за рибою з сїткою; до тогож і харчі не підходящі, хлїб то ще нічого, а каша з оливою, що лампадки світять, противно, фе!... Нїяк до такої страви після борщу з салом не привикнеш. Мучив ся я там, за те тепер всюди доступ маю, мене тепер не випориш, а з білетом дисциплїнарного батальону на всіх плювать... А ти, свята душе, пашпортик маєш.

Спиридон. Ох-ох-ох! Грїшень, маюсь по чужому.

Ерофій, То-то видно птицю по польоту... Біда, запойний я: два а то і три рази в рік запиваю, горко! все рішу, до хреста допиваюсь. Раз волося з голови пропив, продав парикмахерові за полтиника і пропив; тільки потім трудно зволїкатись на

ново... Два рази з вірйовки обривав ся — тонка, невидержала; а зопиваю от тоски, думки всякі лізуть в голову... Без порки і тоски може і я чоловіком бувби і не пагонив би от так землю.

Спиридон. Ох-ох-ох! Тоска во грісіх.

Ерофій. Які там „гріхи”, — гріхи плювають!... Тоска по миру, по літам потраченим марно... — (Піднімаючись). Ходім, смеркає... З відки пройти в город краще, а то на обход наскочиш,— Ночліг маєш.

Спиридон. Ох-ох-ох! По гріхам моїм гді нібудь на погості церковном прікурну маненько.

Ерофій. Ходи зомною — я тебе проведу в такі апаитаменти де будеш сит і пян і нос в табаці, я тут всі трущоби знаю. Горівку пеш?

Спиридон. Ох-ох-ох! Грішень я, а водочний напіток люблю до обожанія.

Ерофій. Ну, ладно, старий ти дурачок! Ходи зомною і я тебе напою до прелюбодіянія. (Пішли).

Марійка. Я все думала про тебе Демидочку і об твоїм оповіданю... Бідні ми, нещасні; за що нас так покарано. Не вже Бог не зглянеть ся над нами, не вже добрі люди не пожаліють і вік наш пройде от так понивіряючись.

Демид. Люди жаліли мене — я їм скаржив ся на моє безталаня, жаліли, але що з того, що з тої жалости, коли ніхто не подав помочи не вивів на

другий шлях... Кому я потрібний немоций бродяха...

Марійка. От ти себе ганьбиш Демидочку, але я не знаю, я темна, а не бачу тебе, твого облича, — який ти на вроду...

Демид. Потвора, бридкий, гидчійшого від мене на світі нема

Марійка. Всі старці нашого гурту мені не до серця, а від чого-ж ти мені здаєсь ся не таким як ті другі, а добрим, добрим... Не знаю, може через те, що я в перше почула речі ласкаві, жалість і утіху... З того часу як нас у двох з тобою посилають на жеври, мені на душі якось хороше, наче вже не сама я на світі.

Демид. Справді тобі гарно зомною?

Марійка. Гарно!

Демид. Мені теж до серця ти Марійко... І жаль мені тебе, Боже, як жаль! Я на все готовий аби щоб тобі полегчити. Жаль як подумаю що з тобою далі буде, ти нічого не знаєш, ти ще не потонула в тім багні, якого готують для тебе, а виходу нема, кінець тому один.

Марійка. Про що ти кажеш, Демидочку, я не розумію?

Демид. Я знаю того недолюдка Куперного, — він до тебе добре, а се не даром; але, себе не пожалію, а не дам тебе в обиду.

Марійка. Спасибі тобі, будь мені рідним братиком і порадником.

Демид. Голубка моя, сестричко моя!

Марійка. Милий братіку, яка я рада, я тепер не сама, у мене брат єсть, братику любий!

Я В А І V.

Вихадають: Купернога, Сліпці і Семка.

Купернога. Ну, ви чортове насія, поснули тут. І писку не чуть, голосу не підведуть! Утомились, — хвороба на ваші голови, дармоїди чортові! (Демид дає йому гроші і торби). Се тільки. Паршивці. Семка і то більше зібрав, а то сліпці...

Семка. Ги-ги-ги... .Сьо-сьо-сьо... бі-бі-бі... рос-до до...

Купернога. (До Деміда). Ти бродяга чортів знов мабуть її канахветами кормив; я запримітив як ти щось з торби виймав і їй давав. Гляди у мене! (Бе його). Збирайся до дому. (Лічить гроші). Ой погано, скрізь погано; такий день, така сила народу пройшла і погано. Без дітей, Онупрію, погано! Як не кажи, а діти сила в нашому ділі. Колись то, памятаеш. У такі часи в Києві купались в горілці, а від сала і ковбас животи тріскались.

Я В А V.

Виходить: **Марфа і Кулина.**

Марфа. Снадобе ето, мать моя, от всїх болїстий і недугов, в Єрусалимі градї прїтовлено благочестївим схїмнїком. Тут Йорданська вода, росний ладан, корїшок Віфлїемского маслїчного дерева, стало как рукой снїметь. Теперїча ежелї печаль на серце лїбо какое горї...

Кулина. Таке горе, таке горе, що і розказати неможу.

Марфа. Ти возьми, возьми кормілиця на руп, алї на полтїнїчек, будеш денно і нічно Марфу помїнять. (Дає їй фляшечку.)

Кулина. (Дає їй гроші). Де не була серденько, до кого не вдавалась — не помага, як в воду кинула. (Дивить ся на Марїйку). Молода, хороша і слїпа, горенько тяжке... (Дає милостиню). Помолись бїдолага за мою нещасну Наталочку — твоїх лїт була-б небога.

Марїйка. Спасеть Христос! А вона у вас хвора чи померла?

Кулина. Не відомо дитино моя, вона загунила у мене... Була єдина утїха моя на білому світї, — стратила я її і чутки про неї немаю... Тепер сама я одинока... Помолись за неї дитиночко, помолись

може і вона така-ж нещасна як і ти і поневіряеть ся де небудь меж чужими людьми. (Кулина і Марфа пішли).

Марійка. Наталочка... Боже мій, сей голос... сей голос...

Демид. Що з тобою?

Марійка. Голос сієї людини, неначе я його десь чула... Сей голос знайомий леть ся в душу і нагадує... Я його чула, чула, де... Не пригадаю... не пригадаю...

(Їдучи, сьпівають):

„Ох і дайте, не минайте...” і т. д.

— З А В І С А. —

Д І Я І І.

Я В А І.

Куперного і І-ша старчиха.

(Виходять з льоху з ліхтарем і свічкою).

Куперного. Ну, шито-крито! Гляди, а ні гу-гу! З льоху писку їх не почують, а там заморять ся і замовкнуть.

Старчиха. Ой, страшно!

Куперного. Чого там страшно, не первина! Завтра чуть світ я їх від тарабаню до Стицька Живулї у Боярку, а той їх живо далі спровадить і каюк. Діти гарненькі, літ по пяти, брат і сестра.

Старчиха. Хоч би одно вже, а то аж двох разом.

Куперного. Не бій ся, аби тільки яка чортяка тепер не підстерегла. Здаєть ся на улиці нікого не було, на подвірю теж, босяки ще не походились. А Демидко не вертав ся?

Старчиха. Ні, не бачила.

Купернога. Почав я з деякого часу баятись от того горбуна паршивого, тоді я його побив, а він укусив мене за палець, сього з ним перши не було, озвірив ся сатано і похваляв ся помститись, такий на все здатен, злюча собака! — Треба буде його як небудь позбутись, одвезу його до Живулі, нехай він з ним колотить ся, він якось вміє усмірять от таких паршуків. Все одно користи з нього мало, а нашкодить може, особливо як дізнаеть ся за дітий; я ще запримітив, що він дуже за Марійкою упада, та вже виросла, у таких літах...

Старчиха. А тобі що до Марійки?

Купернога. Та так, нічого...

Старчиха. Ти гляди у мене, я тобі дам Марійку. Знаю я тебе добре, бендьока собака! „Виросла”, о, поганий! (реве). Тільки дізнаюсь, що у вас що небудь коїть ся, то я їй дрянтьюзі носа відкушу, от ей відкушу.

Купернога. Та ну тебе к'бісу разом з нею, не до того! Я піду скличу лобурів, запемо, ніби то нічого не трапилось, приготуй жратви, а я збігаю за горілкою. Гляди-ж про дітий, а ні телень, пяною кому небудь не промов ся, задушу!... — Ходім! (Пішли).

Я В А П.

Виходяаь: Демид і Марійка.

Демид. Нікого нема, ще не походились. Приляж Марієчко, спочинь поки не з'явилась згряя і не почалась на всю ніч колотнеча, скоро зійдуть ся от ті злодуги пропивати те, що за день нагарбали.

Марійка. З думки у мене не виходить голос тієї жінки, що наказувала помолитись за дочку свою Наталочку, голос такий знайомий, жалістний, наче я його не раз десь чула. Стратила, каже, дочку свою, бідна....

Демид. Мало у кого, голубко, буває яке горе; всі бідкають ся Ти приляж тут у куточку, спочинь, а я... я піду допевнюсь, я де що запримітив.

Марійка. Що таке?

Демид. Опісля визнаеш, а тепер я піду. (Йдучи). Ну, коли допевнюсь, загублю я тебе лобуре проклятий, не пожалію! (Пішов).

Марійка. (помолившись, лягає).

Я В А ІІІ.

Виходять: Перша і Друха Старчихи.

(Перша вносе закуски і кладе на стіл).

2-га Старчиха. Ні, ти мені скажи, за що він мене бив. Ти, каже, сперла шматок ковбаси, що подала перекупка на базарі, я, каже, чув як ти жерла; не їла, кажу, а він битись, а я укусила за ухо, а він гірши битись, насилу вирвалась. Я пожалуюсь на нього лобурю, яке він має право, я йому не вінчана. — О, сліпа гадюко!

1-ша Старчиха. Годі вам помиритись.

2-га Старчиха. Не дїжде він, я така що і полиції розкажу, що він єсть за проява. Кипить моя душа на нього! Подумаєш, велика цяця, сліпець, мордозвон! Собака, за мною може упада та залицяється підхвембиль драгунського шквдрону, не йому рівня!

Я В А ІV.

Виходять: Сліпець, Семка, Босяк, Марфа,
і остані.

2-га Стачиха. Ось він сатанюк! Ні ти мені скажи, за що ти мене бив

Сліпець. Ковбасу сперла!

2-га Старчиха. Брешеш!

Сліпець. Сперла, чув як чвакала і чосник пах.

2-га Старчиха. Щоб тебе черви їли!

Сліпець. Мовчи, убу! Де вона. Дайте мені її!

Босяк. Господа, господа драть ся не надо, успокой ся мосьце старік і ви мадам баба, сказано міліе бранять ся тільки тішать ся. (Сьміючись сідає до столу).

Сліпець. (Сідає). Ну, вже вона моїх рук не втече, попаду як небудь.

2-га Старчиха. Злякалась я тебе як торішнього снігу, мордо-звон чортів, сатано, тьфу!

Босяк. Годі, довольно! Пора міріть ся, заключіте переміріє і запівайте могорич, что ето у вас сегодня такое воїнственное настроєніє, і водкі еше не пілі... Настоящіє Японци, без водкі деруть ся! Ну, Марфуша, розказивай гді біла, что віділа, что слыхала і как опять в наші края попала.

Марфа. І гді ето я только не біла, родіменькій! Біла я в курском городі їй Мітрофанія в Воронежї городі, в Елці городі у купецької вдови в пріжівалках почітий больше полугода про маялась, мучилась так ужасті как: в домі строгості, пости, водкі лібо хмільного ні-ні, пасілу-то я удрала от едакой роспроклятой жісті.

Босяк. І стяжала.

Марфа. Ротонду на лісем міху.

Босяк. Ловко! (сьмієть ся).

Марфа. Да продешевіла родіменькій: в Курском городі еле за четвертнюю сбила, а шуба рубльов четиреста заплачена.

Босяк. Єх, ти, свята душа! А денег много принесла?

Марфа. Гді уж там.

Босяк. Аль водіща Йорданська не в ходу.

Марфа. Трудно инче нашему брату, ох как трудно, поумнел народ. Водіця зовсім не в спросі так я такое знадобе придумала: От всіх болістей, бито із води Йорданської, роснаго ладану да корішка маслічнаго Віфлеємського дерева, ходчее пошло, малую толіку скопіла.

Босяк. Кутньом стало бить з тобой Марфуша, цілий год ждал тебя разлапушка! (Обнімає).

Марфа. Уж чого тут, брось, не замай... прі людях-то, срамнік етакой!

Босяк. Што за ляді, ми з тобой люді, а всьо ето ветош не годная, ми попалі не в свою компанію. — (Одкриває монопольку і пе, Марфуша теж пе).

Семка. (Побачивши що пють): Ги-ги-ги, да-да-дай-, ги-ги-ги...

1-ша Старчиха. Чого, горілки. Пождеш не подохнеш, зараз принесе.

Я В А V.

Виходить: Купернога з горілкою.

Купернога. А ну, голота, чортове насїне, після трудов праведних шквар на всі. (Ставе на стїл). Насилу роздобув в хозьяїна, монополїю заперли, завтра празник, прядки!...

Босяк. Под празднїк надо запасать ся заранее, вот как я. (Подає руку Купернозї). Господїну предводїтелю нїщей братїї наше вам з пальцем 10-ть, а з огурцом 15-ть.

Купернога. А і ти паничу тут! Гнать би тебе слїд звїдсїль по потилицї, ти порочиш наше званїе: вчора Семку підпоїв, анахтима, всю виручку відняв, — дрантя паршиве, геть з очий!

Босяк. Я не к'вам, я к'ней.

Купернога. А... і Марфуша з'явилась! Давно тут не була, не бачив у сїх містях.

Марфа. Бродїла по матушцї Рассїї, бродїла і о-пять сподобїл Бог свїдїть ся.

Босяк. А... відать ви знакоми! Не сердїть старїк, полно! Мало чево не бивает между людьмі одної професїї, тут конкуренція і всьо прочее. Ну, как дела делїшкі.

Купернога. Дїла, як сажа біла. (Пють і закусують).

Семка. Ги-ги-ги, д-д-да-да-дай...

Кипернога. Чого, обіжають, не дають горілки. На, пий! Він сьогодні молодець, більше карбованця приніс.

Семка. Ги-ги-ги... (Чути пісню Ерофія і Спиридона з за куліс).

Купернога. Ще когось несе. (Подивившись в двері). Та се наші странички загуляли.

Я В А VI.

Входять: Ерофій і Спиридон.

Ерофій. Здорова чесна кумпанія, що всяк час не проч від випиванія.

Всі. Здорові, здорові!

Ерофій. І-і... Тай набралось вас усякої масти, знаєте де раки зимують... Ти поглянь смиренний старче куди ми з тобою попали, глянь, та вянть... тільки гляди з увагою, з такими поштеними особами я тебе зараз познакомлю, що до віку чести не забудеш. Чудо нарід!... Все люди з найвищого общества, фу-ти, ну-ти ножки гнуті, одно слово бламанжа під соусом. Аристократи, дипломати тільки штани рваті. До всякого з них не підходить з голими руками, а в пальчатках, в базарний день пара пятак

без торгу ціна настояща, хоч в руки не бери.

Кипернога. Сьмієтесь над нами Ерофію; сьмієтесь. Хе-хе-хе...

Спиридон. Ох-ох-ох... Гріхі, гріхі!

Ерофій. Ти бачиш от сю физимонію, мущина красавець писаний, се тут головний начальник, воно начальник і придводитель двор... чи то пак, просто командир нестроевої команди нищей братії, а се все його неустрашимое воїньство. Ти глянь які рожі на всіх чортів похожі... Друже розлюбезной.. (цілує його), тобі не повезе в странствії бо ти, я бачу, хоча і хитрої, а дурачок; можеш сьміливо вступити в команду сього придводителя, будеш по всяк час ситий і п'яний, я тобі дам рекомендацію; — служба у нього без чинов і ординов, все се брат народ такий, що як там кацапи кажуть, охулки на руки не положе — бере де може. Обчество первий сорт з бандеролю!... Ну, братя! привів я вам старця смиренного, сїдинами убіленного, прошу любити і жалувати.

Купернога. Просимо до кумпанії, сїдайте.

Босяк. Мілості прошу к'нашому шалашу. Я то же могу говорити в рифму, а хто рифми точіт, тот випіть хочет. (Пе).

Спиридон. Ох-ох-ох, гріхі наші тяжкіє.

Босяк. А їх я імею честь знати. (На Спиридона).

Ерофій. Знаєш?

Босяк. Да, ми зустрічались в одному не значительному городку, імелі честь так сказати, в місці... словом, однокашнікі. (Показує пальцями рук решотку, як в тюрмі). Хе-хе-хе, очень пріятно возобновіт знакомство. (Подає руку). Може придьот ся опять по совокупності.

Ерофій. Він тебе знає?

Спиридон. Ох-ох-ох, діло гріховное!

Ерофій. Ага, так, так! Ось бачиш і знакомого знайшов... О, і Марфуша тут!... Теж свята душа, цілительниця не домагающих, Йорданською врачує, бочок з пять тієї води продала, а на Йордані зроду не була.

Спиридон. Ох-ох-ох, гріхі!...

Марфа. Надсьмішник етот Ерофій, ужасті какою надсьмішнік.

Ерофій. Здорова, Марфуша, пізнаєш?

Марфа. Здорово, кормілець, здорово.

Ерофій. Бач якого сакердона підхопила, настоящий франт: сапоги в рант, морда пряником, душа шкаликом, спасай ся, спасай ся!

Босяк. (Подає руку Ерофію). Бивший соліст хора Калішевскаго, потерял од простуди голос, а тепер стреляю будто студент пострадавший.

Ерофій. Ну, що-ж, стріляєш мітко?

Босяк. Нічево, штука злободневная.

Ерофій. Стріляй, може і уллучиш у своє місто,

як що не виграєш то й програєш... (Пє). Мерзавці, всі мерзавці! Недолюдки, на шибеницю всіх! — Правдою торгують і Бога купують...

Спиридон. Ох-ох-ох, успокойтесь, что за грїх з вамі.

Ерофій. Отойди!... І все то люди... Колись жили правдою, а тепер недолюдки... (Пє). Сліпці, каліки перехожі, кобзарі вишукували Україні волю, взбужували нарід стояти за правду... Правда. — (Пє). Нема правди, огида, мерзота!...

Купернога. (Боязливо). Запили, Ерофію.

Ерофій. Запив... Тоска найшла. (Пє). Камінем то тут налягає, гнітить, давить!...

Босяк. Какая тоска!... Все п'яни, все весьоли, уміленіє, душа радуєт ся... Штоби прогнать вашу тоску ми спойом што нібудь хором под моїм управленієм, я по етой часті собаку сел... Вот только камертона нет; ну, ладно, я і так умею. (Ударив пальцями і підставляє їх до уха). Фа, ля, до, ля, до! Господа, господа, ну разом затянем. (Сьпівають.)

(В час сьпіву входить Демид, крадучись, щоб його не примітили і сідає біля Марійки)— В кінци сьпіву.

Я В А VII.

Входить Хозяїн ночліжки.

Хозяїн. Ей, ви, тише, а то поліція ходить около дому, розходіться по углам! (Всі крім Марійки, Демида, Ерофія, Спиридона і Босяка з криком): Поліція, ох, Боже мій! (Вибігають).

Хозяїн. А ти чого остал ся.

Босяк. Потому что не боюсь твоєї поліції, мені наплевать, она меня хорошо знаетъ.

Хозяїн. Пойді ти к'чорту! (Викидає його). А ви, ей, святіе отци, убірайтесь отсюда, да поживій! (Пішов).

Спиридон. (З під столу). Ох-ох-ох, гріх какой, гріховное діло... бають поліція, Ерофій!

Ерофій. (Спавший за столом, просипаючись). Де поліція... А мені що поліція. Пашпорт маю не пропив, ні, солдата та ще дисциплінарного батальону не випориш, ні, дудки! Тепей не випориш, руки короткі... Одмінили по височайшому повеленію!

Спиридон. Ох, грішен я і з поліцею не люблю встрічатись, ідьом, Ерофій, сокроем ся от гріха! — Ох-ох-ох...

Ерофій. Не любиш, смиренный. „Гріхи” замолюеш. Мабуть богато, арештант! (Встає). Таких пороть як ти! А мене пороли за правду! Де правда, де во-

на... Все проплю, до хреста, все рішу!... Волося з голови продам парикмахерові, до чортів доплюсь, страшно!...

Спиридон. Ох-ох-ох, гріхі, гріхі... (Пішли).

Демид. Ти не спиш, Марійко.

Марійка. Хіба заснеш у такій колотнечі, (сїдає). З думки у мене не йде та людина, я весь час думала про нею... Голос той я чула, а де не пригадаю, не пригадаю...

Демид. Ну, Марійко, наробив я роботи, прийшов кінець Купернозі і ми може вернемось на волю. Я виявив всі його вчинки. Хтось йде сюди, я заховаюсь, буду тут. (Ховаєть ся).

Я В А VIII.

Входить Купернога.

Купернога. Нікого не видко, фальшива тривога, сполохали тільки таку веселу бесїду і перебили... (Побачивши Марійку). А... ось і добре, що ти тут... і сама, на ловця і звір йде, як той казав. (Замика двері). Давно ждав такого часу, всі розбіглись, ніхто не помішає... Слухайно, Марійко, ми тепер краличко на одинці з тобою.

Марійка. А що таке, дядюшко?

Купернога. Давно ждав такого мента, я хотів тобі сказати... якось все не випадало, мішали, то те то друге; знаєш, Марійко, ти вже доросла до літ. Он якою стала, тее, дівчина... як маківка... а дівчата в твої літа вже тее... повинні знати коханя... ласощі...

Марійка. Коханя, ласощі...

Купернога. Еге-ж, ну, одним словом, як би його дотепніше сказати... Ну, хочеш бути моєю... Хе-хе-хе...

Марійка. Не розумію, я і так ваша, я в вашій волі і все роблю по вашому наказу, хіба я вам коли і в чім перечила?

Купернога. Ні, не те, то борщ, а то каша.... Хе-хе-хе... Ти гарна дівчина і слухняна, що й казати, але... бачиш... ну, словом хочеш бути моєю любовницею.

Марійка. Що? що таке, що ви кажите, дядюшко? Опам'ятайтесь, мені таке казати мали, Бог з вами. Ви гляньте на мене я нещасна, сліпа... Кому я потрібна-ж своїм каліцтвом...?

Купернога. То дарма, що сліпа.

Марійка. Годі, годі про се... Гріх вам глумитись, глузувати надімною, мені і так жити обридло, на що вам мене обіжати, — шуткуючи такими річчями...

Купернога. Яка-ж ту ти біда... Ей-ей, я не шу-

ткую, а діло кажу. Подумай дурочко: я старий у ватазі, будеш моею всіх заставлю кланать ся, прислуговати тобі, панею поживеш... Захочеш, підеш на жебри, не захочеш — будеш спати цілий день і ніхто слово пикнуть не посьміє; піхтурою вже не будеш плентатись від села до села, як до сього часу, я тебе возитиму у фургоні, ось як тобі гарно буде... Марійка. Нічого я не хочу, я боюсь вас!... Що ви задумали? Пожалійте мене нещасну, не вже у вас нема Бога в серцю. Ви і так обездоліли мене, — обездоліли на все жите, калікою зробили, вирвали від рідних, одняли все що на світі було дороге і тепер знущаетесь... За що?... За що-ж?... Майти жалість...

Кипернога. Ну, так чи не так, як там жалібно не причитуй, мене не зворушиш і ти таке будеш моею. (Обнімає її). Я тебе бажаю, а чого я бажаю, того добюсь... на те я тут старший меж вами і можу присилувати!...

Марійка. Геть-те, геть-те! Бога бійтесь!...

Кипернога. Туди к'бісу, шей пручаєть ся кошеня!... Так ти не хочеш по волі, так я тебе силою візьму!... Сьмієш мені перечити!...

Марійка. Ратуйте! Демидочку, братіку де ти!..

Купернога. Мовчи, а ні писни, а то я заціплю рота!

Демид (вискочи). Стий, бузовіре! Не заціпиш, ти тут не один, я її захищу!...

Купернога. Хто, ти!... Ха-ха-ха... Ти її захиштиш? Ти? Ах ти-ж погань нікчемна!

Демид. Годі знущать ся, годі! Минуло ся!...— Знай, що я всі твої злодійські вчинки виявив, знайдуть кого ти ховаєш в льоху, знайдуть! і тебе на сей раз не помилують, зараз з'являть ся за тобою, жди!...

Кипернога. А... Бісова потвора! Так ти знаєш? Виявив... Ублю!...

Демид. (вийняв ніж з холяви). Підійди тільки!

Купернога. А... Ножем? Так і у мене руки не порожні. (Взявши ніж зі стола заміряєть ся). Здихай!...

Марійка. Боже мій! Боже!...

Демид. Поборимось... (Борікають ся).

Купернога. Паршива собака, на смерть закатую! Погибать, так, погибать!

Марійка. Братіку, Демидочку! Хто в Бога вірує, ратуйте!...

Голос (стукаючи в двері). Отворіте!

Купернога. Хто там?...

Голос. Поліція! Отворіте!

Демид. А-га, за тобою собако!

Голос. Ломай двері!

Кипернога. Поліція, пропав я!...

Д І Я І І І.

(Біля монастиру „Андрія Первозванного” в Києві.
Біля церкви старці і Старчихи з другого боку
Ерофій і Босяк.

Я В А · І.

Виходить Чиновник.

Старці і Старчихи. Подайте милостинку Христа ради каліці на пропитаніє, за душеньки. Милостивці, не минайти убогого, спасеть вас Христос,— Бог віддячить десятирицею. (Чиновник роздає милостиню).

Босяк. Пардон, окажіте вніманіє студенту пострадавшему.

Чиновник. Не врї, не врї bestія. Много вас Шарамижніков шатаєть ся. (Дає).

Босяк. Ну і публика, з такімі оскорбленіями і только копеечку подалі на пропой душі. Фу...

Чиновник. Ти давно всьо пропіл, пропіл і душу і образ человеческий.

Босяк. Представте і то і другое хотел утілізуват, предлагал в залог в судную касу, не прїнімают, говорят, портїт ся от молї і благодаря етому мало ценное.

Чиновник. Животное.

Босяк. Добавьте, двуногое питающее ся исключительно произведением государственной монополии.

Ерофій. Послушнику Афонського монастиря на підрясник, без підрясника застої в ділах.

Чиновник. Рожа-то у тебе зовсім не послушницькая, а скоріє разбойніка з большой дороги.

Ерофій. Знаю, потому і прошу, щоб вид трохи приакуратити, а тоді не буду просить подаянія, а займусь ділом духовно-комерчеським, буду поставлять богомольців до Лаври.

Чиновник. На водку, на водку!

Ерофій. Ні как ніт, Ваше Високоблагородіє, — вчора забстував, з больниці випустили, до білої гарячки допив ся.

Чиновник. На!... (Пішов).

Босяк. Єщо і задають ся, подумаєш птіца какая.

Ерофій. Кажє рожа у мене противна і сам знаю, а особливо тепер.

Босяк. Да, дійствітельно у вас фізіономія того, подгуляла. Слушайте, а где же ваша роскошная шевелюра і ета монашеская обстановка. А **жалко** ваших волос.

Ерофій. Приняв постриженіє у парикмахера, за полтинника продав волося і пропив.

Босяк. Ха-ха-ха. Даже волоси пропіл, інтересно! Ето кутьож настоящій, на все мелкіе. Надо прінять к' сведенію.

Ерофій. Всьо рішив.

Босяк. Широкая натура, ето по моему, люблю, кутіть так кутіть!

Ерофій. Пригадую і я тебе „широкая натуро”, ти тоді був з Марфушкою странницею, на її щот кружляв.

Босяк. Да, да! А знаєте какой с`нею странный і неприя́тний случай сличі́л ся. — Пошол ето у нас кутьож форменний, — действітельно не ея щот; я, відіте—лі, без возмездно своїх ласк не росто́чаю, у ней денег, доложу я вам, рублей 100 било, дня трі словно сир в масле каталісь, путалісь по трактірам і по кабаком, даже і в Шате билішіку задавалі. В ростораціі Проценка на Подолі случілась такая о́казія: я желая доказать свою любов публічно дал ей по морде, потому што она начала з ізмено́й розглядивать прохожі́х солдат, я не люблю ежелі дама серца мне ізменяет; заварі́л ся скандал, нас виставілі і попалі ми в участок. Я, надо вам сказать, не особенно на хорошем щету у здешней поліціі, она просто не долюблі́вает меня как человека інтелігентного; как попалі ето ми в участок, нас обискалі і у Марфуші нашлі денгі, што да как. . . А ейо, мою голу́бушку, оказивает ся давно іскалі, она живя у ка-

кой-то купчіхі пріживалкой, свіснула ротонду, сей-час ето ейо под арест і в тюрму. •Сталі било і ко-мне пріставать, думалі, што ми ето сообща, но я їх с умел убедіть, што я нікакого участія не прінімал, меня і освобіділі. Так вот как нечально прекра-тілась наша любов з Марфушкой... Тепер она бе-дняжечка ізниваєт в тюрме... Досадно, чорт возь-мі, ведьми ещо не все деньгі пропілі! Вот вам і опит, а сваял дурака, рано начал ревновать, а надо било ещо обождать, жалко!... Однако тут што то про-хожіх стало мало, надо ізбрать пункт по бойчее... (Лічить гроші). На хулїгана хватіт да і Дунька дол-жно бить што нібудь настреляла; славная дівчонка я вам скажу, всего 13 лет, а как стреляеть здорово, молодец! Любіт меня до безумія, надо поспешіт забрать у нея виручку, а то пожалуй пропіють без меня... Поспешу, а то под ложечкой сосьот, прі-вик в ето время завтракать. Досьвіданя, друг лю-безний. (Пішов).

Ерофій. Щоб більше не бачитись... А се що... Знайома парсуна... А... голубчик з лобурацької ватаги, здрастуй!

Я В А ІІ.

Виходить Демид.

Демид. Здрастуйте, дядюшко!

Ерофій. Каково живйош поживаеш. Постой брат, чув я, що у вас там якась оказія сталась...

Демид. Сталось те, що нашого харциза зо всім його кодром падлючім в тюрму запаковали.

Ерофій. Чув, чув! Давно час, а з чого пішло.

Демид. Діждались свого, чужі сльози не проходять марно... Вони се задумали ще двойко обездоліти, я вислідив, підглядів і виявив, помстив ся і за себе. Тепер понесуть кару за всі свої злодіяцькі вчинки.

Ерофій. Подлець народ, подлець! а живуть Христовим іменем; всіх слід перевішати на одній вірощі. Ну, а ти як тепер, що думаеш робити.

Демид. Мене поки приютив один добрий чоловік, обіщає знайти службу; я і сліпу Марійку визволив, її теж взяла одна пані і хоче її віддати в приють для сліпих, я оце йду до неї.

Ерофій. Молодець, хвалю! Кинь ате мерзене діло, ти молодий, а при охоті візьми ся за діло, станеш чоловіком.

Демид. Велика у мене охота до чесної праці, та горе, хворий я, сили немаю.

Ерофій. Дай Боже, ти молодий, вилюднієш аби охота; то вже нашому брату старому бродязі один кінець, або кіндрашка під тином як пес, або віровка і кріпкий сучок... Ех!... Лічить). Аж 43 копійки за один день, сума, зібрав стало быть на ві-

ровку... Що... я сказав. Хотів сказаги на скуфію, а вирвалось на віровку, саме в час... Мабудь пор... Ха-ха-ха. Думай Ерофію странниче Божій, думай, розкинь розумом...-А-а... Знов думки прокляті, знов налягають, туманять мозок! А далі що? Що?... віровка... Ех, Камінці, ладан, свята водиця!... Дураков хвате!... (Пішов).

Я В А Ш.

Виходить Кулина і Міщанка.

Кулина. Сядем серденько от тут спочинимо трохи. До Демида). Посунь ся трохи, хлопче. (Сідають). Спасибі вам, що ви от се походяете зімною по святім містам, з вами яось відраднище, є до кого промовити слово, не так смуток налягає.

Міщанка. Ні за що голубенько дякувати, я теж тут сама і мені з вами гаразд.

Кулина. Фу... Утомилась, піднялась на гору і дух захватило, ослабла зовсім... І достатки єсть, та вже коли Бог не благословить, а пошле тяжку долю — все піде як з каменя... Свій хутор у нас біля Білополя і жили там як у Божому раю... Послав нам Бог утіху — дочку єдиначку, гарна як квіточка рожева... Сім годочків вже їй минуло, коли в один страшений день, щезла вона від нас без ві-

сти і от се вже минає 10-ть літ, як про нею і чутки нема...

Міщанка. Ох, горенько тяжке! Так таке і пропала не відомо де?

Кулина. Пропала, серденько, як в воду кинула... Чи її украдено, чи її розірвали хижі звірі, — чи в ставку потонула не відомо... Як не шукали, все на вкруги перевернула, містечка здається такого не було де-б не шукали; а ні слуху по сей час.

Міщанка. Голубонько, а не приходило вам на думку, що дітий маленькими викрадають старці-лобурі, або цигани?

Кулина. А що ви думаєте...? Може, все може бути... Може і мою Наталочку украдено і вона тепер меж ними понивіраєть ся, все може бути... Горенько моє тяжке...

Міщанка. А ви не шукали її по між ними?

Кулина. Яюсь і в голову не прийшло... Мабудь за гріхи мене Господь карає... Одна біда стряслась і зараз і друга на поріг з'явилась, через два роки після того помер мій чоловік, звалила його хворість люта... Хуторок наш стоїть окремо від села, млин свій маємо на ставку, а чоловік мій був мірошник...

Демид. Стійте!... Кажете хутор окремо від села. Хата з тополях і млин свій. — Млин на ставку...

Кулина. Еге, а ти почім знаєш?

Демид. Стривайте, ради Бога пождіть мене тільки хвилиночку, я хутко, я зараз приведу. (Хутко пішов.)

Міщанка. Що се з ним?

Кулина. Чудний хлопець, скочив мов не самовитий, каже ждати... — Чи не божевільний...

Міщанка. Мабуть божевільний, тут багато всякого люду вештаєть ся.

Кулина. Чудний, чудний хлопець, аж налякав мене, цур йому! Схопив ся опечений і побіг, я і забула що він тут сидів... Так ото я про свого чоловіка, — по весні у нашому ставку прибула велика вода, прорвало греблю, поки скликали людей з села, він сам сердешний став загачувати, промок, проістудив ся і захворів, а там і не стало його... Осталась я одна... (Встає). Ходім серденько поки дошкандибаємо до лаври той вечерні прочнуть ся.

Міщанка. А того чудака не подождемо, може і справді яке діло.

Кулина. Бог з ним, яке у нього може бути діло до нас. Так щось вигадав, або фіглі стройть. — (Йдуть).

Я В А І V.

Виходить Демид і Марійка.

Демид. Стійте, стійте! Ради Бога подождіть. — Ось тіточко вона, ся дівчина — дочка ваша — Наталка.

Кулина. Що... Моя дочка... Моя Наталочка.. Вона сліпа!...

Демид. Роскажи сестричко, роскажи все що пригадаєш о своїх дітячих літах, як тебе украдено, всі признаки вияви.

Марійка. Знов я зараз почула милий той голос, тут та сама людина, що тоді.

Кулина. Говори дитино, говори...

Марійка. Я пригадую, була маленька, жили гарно... Хатку нашу памятаю на околиці за селом в тополях, млин гуркотів колесами, — наш млин, там татко мій, мелник весь в муці...

Кулина. Так, так...

Марійка. Ми з моею матусею, добра така, та ласкава, часто сиділи і дожидали вечеряти, тата, з млина...

Кулина. Так, так...

Марійка. Одного разу весною, як квіточки зацвіли, я гуляла, рвала квіточки, з'явив ся страшний чоловік, схопив мене, потяг в ліс... Тотім осліпла, не бачу світа, сонця... Злії люди били мене, зну-

щались надімною, заставляли просити милостиною...

Кулина. (Ридаючи). О, Боже правий! Сеж вона, вона моя Наталочка!... — Вона! Донечко!...

Марійка. Мамо, мамо!... Я пізнаю ваш голос, се ви, ви, моя рідна неня!...

Демид. Се вона, дочка ваша, лобурі її украли у вас, їх тепер судять, я все виявив і дочку вашу визволив.

Кулина. Се вона, я серцем чую. Донечко моя безталанная!...

Марійка. Яке не сподіване щасте!... Матусенько, ви знов зімною! О... я шалію від радощів!... Там і татко мій, там хатка наша і млин і ставок... О... Яб все на світі віддала, щоб тільки прозріти і побачити вас... Мамочко, я не бачу вас, рідна моя!... Не проганяйте мене, пригрійте мене каліку сліпу.

Кулина. Бог з тобою доню моя!... З знайшла тебе, мов безталанну на радість, на утіху... У мене тепер єсть для кого жити... Моя ти страднице обездоленная!...

Демид. І мене візьміть з собою, приютіть безприютного, як собака буду доглядати вас і донечку вашу, я такий же безталанний і обездолений як і вона, з нею я зріс і терпів поневіраня.

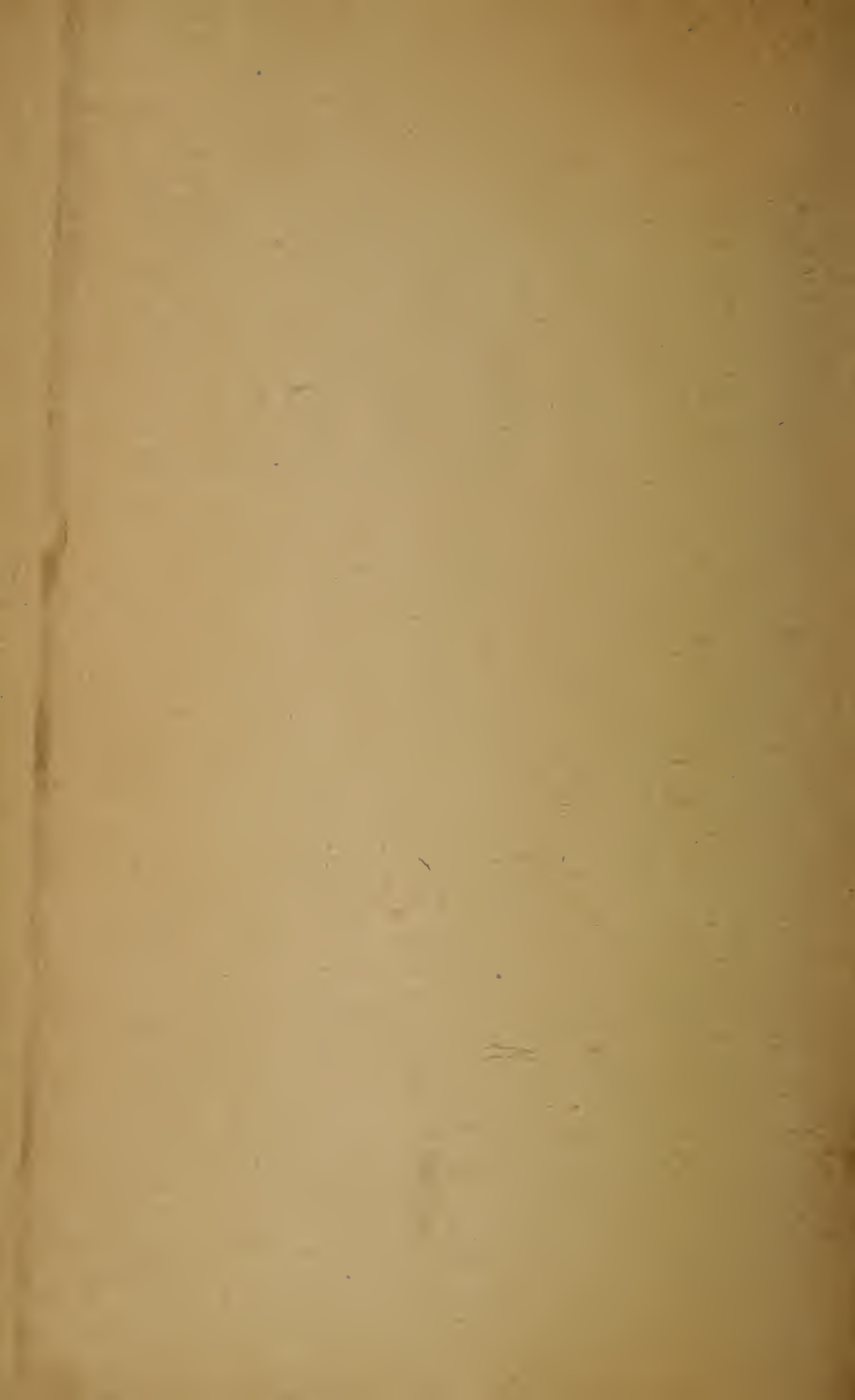
Марійка. Мамочко, візьміть і його, то мій названий брат, він мене визволив з пекла і довів до вас, рідна матусенько.

Кулина. Ох, діти мої, діти!...

Марійка. (На колінах). Боже, Владико всемогущий!... Не найду я слів якими маю дякувати Тобі за таке несподіване щасте!...

— ЗАВІСА. —

ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ.

Американець, веселий образ в 3 діях	15	цнт.
Американський шляхтич образець в 3 діях	30	„
Блудний син, образ в 4 діях	25	„
Бондарівна, драма в 4 діях, а 5 відслонах	20	„
Вихованець, комедія в 3 діях	25	„
В неволі темноти, комедія в 3 діях	25	„
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5 діях...	40	„
Тва домики і одна фіртка, комедія в 1 дії	15	„
Душогубка, драма в 4 діях	30	„
Жидівка вихрестка, драма в 5 діях	50	„
Запорожеський клал, комедійо-опера в 3 діях.	30	„
Зоря нового життя, комедія в 4 діях	30	„
Іцко Сват, комедія в 1 дії	10	„
Капраль Тимко, мельодрама в 5 діях	20	„
Манігрула, комедія в 1 дії	15	„
Мати наймичка, драма в 4 діях	25	„
Мужики аристократи народний образ в 2 діях	15	„
На відпуст до Києва, комедія в 3 діях	30	„
Наймичка, драма в 5 діях	35	„
Наталка Полтавка, комедійо-опера в 2 діях	20	„
На тихі води, на ясні зори, сцен. образок в 4 діях .	25	„
Невольник, драма в 5 діях	15	„
Не клени, образ в 1 дії	10	„
Панна Штукарка, комедія в 3 діях	30	„
Підгір'я, мельодрама в 3 діях	50	„
По режисерському етюду в 1 дії	20	„
Простак, комедія в 1 дії	20	„
Сверчок, комедія в 3 діях	25	„
Соколик, комедія в 4 діях	35	„
Страйк сценічний образ в 3 діях	20	„
Герновий вінок, або жертви царизму драма в 4 діях.	50	„
Украдене щасте, драма в 5 діях	25	„
Їмара, драма в 4 діях	50	„
Їто винен, драма в 3 діях	15	„

Всі замовлення посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
im. T. Shewchenka

168 East 4th Street, New York, N. Y.